

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक २५, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३७ कौला श्व, द्वितीया, वि. सं. २०७४ असोज ६ गते शुक्रबार SEP 2017 मूल्य रु. ५।-

नेमकिपाद्वारा थ्रेसहोल्डविरुद्ध सर्वोच्चमा रिट

काठमाडौँ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सांसदहरू प्रेम सुवाल र अनुराधा थापामगरले व्यवस्थापिका-संसदबाट हालै पारित प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन ऐन २०७४ र प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचन ऐन २०७४ ले व्यवस्था गरेको मत सीमा (थ्रेसहोल्ड) विरुद्ध बिहीबार सर्वोच्च अदालतमा रिट निवेदन दायर गर्नुभएको छ । थ्रेसहोल्डको प्रावधान नेपालको संविधानविपरीत भन्दै उक्त रिट दर्ता गरिएको हो । रिट निवेदन सर्वोच्च अदालतमा ०७४ धअ ०००८ मा दर्ता भएको हो ।

संसद सचिवालय, नेपाल सरकार, व्यवस्थापिका-संसद, निर्वाचन आयोगसमेतलाई विपक्षी बनाइएको उक्त रिटमा नेमकिपालगायत देश र जनताको इमानदारीपूर्वक सेवा गर्ने र सार्वभौमिकताको पक्षमा आवाज उठाउने पार्टीहरूलाई संसदमा रोक लगाउन तथा बहुदलीय प्रजातन्त्रलाई निषेध गरी दुईदलीय तानाशाही ल्याउन थ्रेसहोल्डको प्रावधान ल्याइएको उल्लेख छ ।

रिटमा थ्रेसहोल्डको प्रावधान नेपालको संविधानको धारा १७ बमोजिमको विचार र अभिव्यक्तिको स्वतन्त्रताको हक, धारा १८ बमोजिमको सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने र कसैलाई पनि कानूनको समान संरक्षणबाट वञ्चित नगरिने व्यवस्थाको विपरीत हुँदा खारेज

गर्नुपर्ने उल्लेख छ ।

त्यस्तै मतसीमालगायतका उल्लेखित प्रावधानहरू नेपालको संविधानको धारा २६९ मा समान राजनीतिक विचारधारा, दर्शन, कार्यक्रममा प्रतिबद्ध व्यक्तिहरूले राजनीतिक दल गठन गरी सञ्चालन गर्न र दलको विचारधारा दर्शन र कार्यक्रमप्रति जनसाधारणको समर्थन र सहयोग प्राप्त गर्नको लागि त्यसको प्रचारप्रसार गर्न र गराउन सक्ने व्यवस्था र धारा २७० बमोजिम कुनै दललाई प्रतिबन्ध लगाउने गरी बनाइएको कानून वा गरिएको कुनै व्यवस्था वा निर्णय संविधान प्रतिकूल मानिने र स्वतः अमान्य हुने संवैधानिक प्रावधानविपरीत भएको रिट निवेदनमा उल्लेख छ ।

रिटमा नेपालको संविधानले नै स्पष्ट रूपमा राजनीतिक दललाई कुनै आधार र कारणबाट भेदभाव गर्न नमिल्ने,

समान व्यवहार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको हुँदा मतसीमालगायतका प्रावधानहरू संविधानको भाग २९ को राजनीतिक दलसम्बन्धी व्यवस्थाको प्रतिकूल हुनुको साथै प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त र बहुदलीय प्रजातान्त्रिक व्यवस्थाविपरीत हुँदा स्वतः बदर गर्न माग गरिएको छ ।

त्यस्तै रिट निवेदनमा निवेदकहरूले नेपालको संविधानका धारा ८४(२) ले समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली बमोजिम हुने प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा सुनिश्चित गरिएको पिछडिएको क्षेत्रसमेतबाट प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्थाविपरीतको व्यवस्था बदर गर्न माग गरिएको छ ।

निवेदकको तर्फबाट रिट निवेदनमा नेपालको संविधानको धारा १ बमोजिम संविधानसँग बाध्ने कानून बाध्नेको हदसम्म अमान्य हुने व्यवस्थाअनुसार राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐन

२०७३ को दफा ५२, स्थानीय तहसम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा २६(६), प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन ऐन २०७४ को दफा ६० (११) र (१२) तथा प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचन ऐन २०७४ को दफा ६०(९) र (१०) संवैधानिक व्यवस्थाविपरीत हुँदा स्वतः बदर गरी, राजनीतिक दल दर्ताका सम्पूर्ण प्रक्रिया पूरा गरेका दलहरूलाई स्वतः राष्ट्रिय दलको मान्यता प्रदान गर्न परमादेश जारी गरी पाउन माग दाबी गरिएको छ ।

त्यस्तै माग दाबी लिइएका संविधानविपरीतका प्रावधानहरू कार्यान्वयनमा आएमा राजनीतिक दलहरूको संविधान प्रदत्त संवैधानिक हक अधिकार समाप्त हुने हुँदा सर्वोच्च अदालत नियमावली २०७४ को नियम ४९ बमोजिम रिट निवेदनको अन्तिम किनारा नलागेसम्म उल्लेखित प्रावधानहरू कार्यान्वयन नगर्नु/नगराउनु भनी विपक्षीहरूका नाममा अन्तरिम आदेश जारी गरी पाउन पनि माग गरिएको छ ।

प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन ऐन २०७४ को दफा ६० (११) र (१२) मा समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीको कूल सदर मतको तीन प्रतिशत वा सोभन्दा बढी मत प्राप्त गर्न दलको तर्फबाट मात्र उम्मेदवार निर्वाचित हुने र प्रदेशसभा सदस्यको निर्वाचन ऐन

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

संविधान दिवसः परेवा उडान र सांस्कृतिक भाँकी

काठमाडौँ, ३ असोज । नेपालको संविधान घोषणा भएको तेस्रो वार्षिक दिवसको उपलक्ष्यमा नेपाली सैनिक मञ्चमा संविधान दिवस-२०७४ समारोह आयोजना गरिएको छ ।

सो अवसरमा नेपाली सेनाका दुई हेलिकप्टरबाट 'संविधान दिवस-२०७४' लेखिएको व्यानर प्रदर्शन र पुष्पवृष्टि गरिनुका साथै रङ्गीबिरङ्गी बेलुन उडाइएको थियो । मुलुकमा शान्तिको

कामना गर्दै राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारी, उपराष्ट्रपति नन्दबहादुर पुन, प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा र सभामुख ओनसरी घर्तीले 'शान्तिका दूत' परेवा उडाउनुभएको थियो ।

संविधानसभा मूल समारोह समितिले मंगलबार आयोजना गरेको कार्यक्रममा नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल स्काउटबाट विशेष मार्च पास गरिएको थियो भने

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

नेपाल सम्बत् मनाउन तयारी सुरु

पाँगा । नेपाल सम्बत् ११३८ शुभकामना याली संचालन यस वर्ष लुनिभा मिसाः पुचः धुसीको आयोजना हुने भएको छ ।

त्यस कार्यक्रम भव्यताका साथ सफल पार्न बिना महर्जनको संयोजकत्वमा ने.सं. ११३८ नयाँ वर्ष आयोजक समिति गठन गरेको छ ।

आयोजक समितिले पाँगाका विभिन्न संघसंस्थालाई आर्थिक र भौतिक सहयोग गर्न पत्राचार सुरु गरेको छ ।

ने.सं.११३८ नयाँ वर्ष यही कार्तिक ३ गते हुने कार्यक्रममा मण्ड र मौलिक संस्कृतिक ढोका प्रतियोगिता हुने आयोजकले जनाएको छ ।

नेपाली जनताहरूको

ऋण मोचन गरी नेपालको मौलिक सम्बत्का प्रवर्तक शंखधर साख्वाको प्रतिमा सहित शुभकामना यालीमा विभिन्न सांस्कृतिक समूह, महिला समूह र स्थानीयको उल्लेखनीय सहभागिता रहनेछ ।

पाँगामा टोलको सहयोगमा आमा, महिला समूहको अगुवाईमा नेपाल सम्बत् मनाउने परम्पराको सुरुवात १२ वर्ष अघि लुनिभा मिसाः पुच धुसीबाट सुरु भएको थियो ।

नेक्राविसंघको उपत्यका सम्मेलन सम्पन्न

काठमाडौँ । नेपाल क्रान्तिकारी विद्यार्थी संघको दोस्रो काठमाडौँ उपत्यका सम्मेलन मंगलबार त्रिचन्द्र बहुमुखी क्याम्पसमा आयोजित एक कार्यक्रमबीच नेपाल मजदुर किसान पार्टीका केन्द्रीय सचिव प्रेम सुवालले उद्घाटन गर्नुभयो ।

उद्घाटन कार्यक्रममा बोल्दै सचिव सुवालले पूँजीवादी सत्तामा जान मरिहत्ते गर्ने शासक दलहरू कम्युनिष्ट पार्टी हुन नसक्ने बताउनुभयो ।

भारतीय विस्तारवादको संरक्षणमा हुर्केका र राजाको प्रतिगमनसमक्ष आत्मसमर्पण गर्ने शासक दलहरूले व्यापक कामदार जनताको हित गर्न नसक्ने बताउँदै उहाँले नेमकिपासमक्ष आइपरेका कुनै पनि राजनीतिक चुनौतीको सामना गर्न अझ सक्रियतापूर्वक संगठनमा लाग्न विद्यार्थी कार्यकर्ताहरूलाई आग्रह गर्नु भयो ।

सचिव सुवालले 'नयाँ शैली' को नाममा शासक दलले जस्तै नेमकिपा पूँजीवादी सत्ता राजनीतिमा लाग्न नसक्ने बताउनुभयो ।

नेमकिपा काठमाडौँ जिल्ला समितिका अध्यक्ष नारायण

महर्जनले भारतीय विस्तारवादले नेपालमा नाकाबन्दी थोपर्दा चुप लाग्ने दलहरू नै आज 'राष्ट्रवादी' भनी जनतालाई भ्रममा पार्न खोज्नु विडम्बनापूर्ण भएको बताउनुभयो ।

नेक्राविसंघका केन्द्रीय संयोजक नीरज लवजूले नेपालको शिक्षामा देखापरेका नवउदारवादी प्रभावको कारण कामदार वर्गका विद्यार्थीहरू गुणस्तरीय शिक्षाबाट वञ्चित हुनुपरेको बताउनुभयो । कार्यक्रममा नेपाल प्राध्यापक समाजका सहसचिव सुजन माक र इन्जिनियर समाज नेपालका अमोद उलकले सम्मेलन सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्नुभयो ।

सम्मेलन तयारी समितिका संयोजक आर जीको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा दीपेन्द्र शाही र एच दाहालले पनि बोल्नुभएको थियो ।

मंगलबार सम्पन्न बन्द बैठकमा नेक्राविसंघका केन्द्रीय सचिव सविन ख्याजू, केन्द्रीय सदस्य नरेश खत्री र सुरेश परियारले पनि बोल्नुभएको थियो ।

सम्मेलनबाट आर जीको अध्यक्षतामा नयाँ कार्यसमिति गठन भएको छ ।

उमामहेश्वरको १८ औं साधारण सभा सम्पन्न

कीर्तिपुर । उमामहेश्वर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को अठारौँ वार्षिक साधारण सभा भाद्र ३१ गते शनिबार कृषक हित सहकारी संस्था लि.को प्राङ्गण कृष्ण क्याटरिङ्ग सर्भिसको गोदावरी हलमा सम्पन्न भयो ।

सभाको उद्घाटन संस्थाका ज्येष्ठ सदस्य टीकाराम महर्जनले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी गर्नुभएको थियो ।

सभामा संस्थाका अध्यक्ष भीम कुमार राजभण्डारीबाट वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । संस्थाले आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा कुल कारोबार रु.१,०५,५९,४१,०६७.८० थियो भने आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ मा सो रकममा रु.१५,७५,२५,५८८.६९ थप भई जम्मा कारोबार

रु.१,२१,३४,६६,६५६.४१ पुगी कुल कारोबारमा १४.९२ प्रतिशतले बृद्धि भएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

यसै गरी आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को कुल निक्षेप रु.९२,८९,३४,३८६.७१ मा १६.२४ प्रतिशतले बृद्धि भई आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ मा रु.१,०७,९८,२९,३२२.६८ पुगेको छ र आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा कुल कर्जा लगानी रु.६५,०७,५१,६६१.६२ मा रु.२८,८४,४७,८५७.५८ ले बढेर कुल कर्जा रकम रु.९३,९१,९९,५१९.२० पुगेको जनाएको छ ।

शेयरपूँजी गत आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को अन्तमा जम्मा रु.६,०४,००,८००.०० भएको यस आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को

अन्तसम्ममा रु.२१,५८,२००.००- बढेर जम्मा चुक्ता शेयरपूँजी रु.६,२५,५९,०००.००- पुगेको कुरा समेत जानकारी गराउनु भएको छ ।

संस्थाले यस आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ मा नेपाल सरकारलाई अग्रिम आयकरको रूपमा रु.६१,४९,९९८.८८ भुक्तानी गरेको समेत जानकारी गराउनुभयो ।

संस्थाका लेखा

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०४६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि सं. २००६ माघ

हिराकाजी महर्जन
वि सं. २०१७ माघ

राजमान माली
वि सं. २०२५ मंसिर

राजेन्द्र महर्जन
वि सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक २५, २०७४ असोज ६ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लव - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

अपराधीलाई फाँसी दिने कानून बनाउनुपर्ने

अपराधीहरूलाई अदालतमा अपराध ठहर गरेमा फाँसी दिने कानून नल्याएसम्म नेपाल अपराध मुक्त देश बन्न सक्दैन ।

विकासोन्मुख देशमा हिजो सामान्तवादी राजतन्त्रदेखि राष्ट्रपतिय बन्दोबस्तको गणतन्त्रसम्म देश अपराधको केन्द्र बन्दै आइरहेको छ ।

राजतन्त्रमा राजाका आसेपासेले र बहुदलदेखि गणतन्त्रसम्म पार्टीका नेता तथा कार्यकर्ताले अपराधका विभिन्न कार्य गर्दै आएको छ ।

भ्रष्टाचार, सुन तस्कर, ठेक्कापट्टा कमिशन, विकास निर्माणमा कमसल सामान प्रयोगदेखि जग्गा खरिद प्रकरणमा समेत अनियमितताले देश खोक्रो बनाइसकेको छ ।

अपराधीहरू सफलतासँगै व्यक्ति मोटाएका छन् तर राष्ट्र डुब्लाउँदै छ ।

कर कार्यालयका प्रमुख चुडामणी शर्माको अनियमितताको मसी नसुकै नेपाल आयल निगमका प्रमुख गोपाल खडका तेल भण्डारणका नाममा जग्गा खरिद प्रकरणमा अनियमितता गरेको ठहर गर्दै निगमबाट बर्खास्त गरी मुद्दा चलाइएको छ ।

भ्रष्टाचार र तस्कर सामान्तवादी र पूँजीवादका छायाँ हुन् । तर राज्यले भ्रष्टाचार मुक्त एवं अपराध मुक्त गर्ने संवैधानिक व्यवस्था भएपनि नरोकेपछि अझ भनौ राजनीतिक संरक्षणले भ्रष्टाचारी र तस्करी लगायत अन्य अपराधीहरू पुरस्कृत भैरहेको अवस्थामा अपराधी ठहर भएकालाई फाँसी दिने ऐन किन नल्याउने ?

संविधान सभाबाट संविधान बनाउने क्रममा नेमकिपाको तर्फबाट अपराधजन्य कार्य रोकथाम र नियन्त्रण गर्न संविधानमै फाँसी दिने प्रावधान राख्नुपर्ने सुझाव र संघर्ष गरेको थियो ।

तर मौका नपाएसम्म इमानदार बनेका राजनैतिक दल, दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरू सबै जो अपराधमा लागेका छन् फाँसीमा पर्दै जाने भएकोले त्यो प्रावधान राख्न चाहेनन् । अहिले नेपाल जस्तो स्वर्गसरी देश बनाउन अपराधीहरूलाई फाँसी दिनुपर्ने आवाज उठेका छन् ।

चार वटा ऐनको प्रतिगामी प्रावधानहरू सर्वोच्चमा रिट किन ?

— प्रज्ज्वल

नेपाल मजदुर किसान पार्टीले संसदबाट पारित संविधानसँग बाझिएका चार वटा ऐनको प्रतिगामी र बहुदलीय प्रजातन्त्रविपरीतका प्रावधान खारेजीको माग गर्दै सर्वोच्च अदालतमा रिट दर्ता गर्‍यो । पार्टीको तर्फबाट सांसदहरू प्रेम सुवाल र अनुराधा थापामगरले संयुक्तरूपमा भदौ ३० गते सर्वोच्च अदालतमा रिट दर्ता गर्नुभएको थियो । पार्टीका सांसदहरूले ती चारवटै विधेयक संसदमा निर्णयार्थ प्रस्तुत हुँदा प्रतिगामी प्रावधानहरूकै कारण विपक्षमा मत दिनुभएको थियो ।

स्थानीय तहको निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा २६(६) मा राजनीतिक दलसम्बन्धी प्रचलित संघीय कानूनबमोजिम राष्ट्रिय दलको रूपमा मान्यता प्राप्त गरेको दलको उम्मेदवारलाई मात्र सम्बन्धित दलको निर्वाचन चिन्ह वितरण गर्ने र चिन्ह वितरण तत्काल अधि भएको प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा समानुपातिकतर्फ प्राप्त गरेको मतसंख्याको आधारमा गर्ने उल्लेख छ ।

राजनीतिक दल ऐन, २०७३ को दफा ५२ मा प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा समानुपातिक मतको ३ (तीन) प्रतिशत मत र प्रत्यक्षमा १ सीट प्राप्त गर्नेमात्र राष्ट्रिय दल हुने उल्लेख छ ।

प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन ऐन, २०७४ को दफा ६०(११) र (१२) मा समानुपातिक निर्वाचनको कूल सदस्यको ३ तीन प्रतिशत वा सोभन्दा बढी मत प्राप्त गर्ने दलको उम्मेदवारमात्र समानुपातिक निर्वाचनमा निर्वाचित हुने उल्लेख छ ।

संविधानको धारा ८४(२) मा राजीतिक दलले समानुपातिकतर्फ प्रतिनिधिसभा सदस्यको लागि जनसंख्याको आधारमा पिछ्छिडिएको क्षेत्रसमेतबाट प्रतिनिधित्व गराउनुपर्ने प्रावधानलाई प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन ऐन, २०७४ को अनुसूची (१) मा समेटिएको छैन ।

प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचन ऐन, २०७४ को दफा ६०(९) र (१०) मा समानुपातिक निर्वाचनको कूल सदर मतको एक दशमसव पाँच प्रतिशत वा सोभन्दा बढी मत प्राप्त गर्ने दलको उम्मेदवारमात्र समानुपातिकमा निर्वाचित हुने उल्लेख छ ।

स्थानीय तहको निर्वाचन ऐनको उल्लिखित प्रावधानअनुसार अबको स्थानीय चुनावमा राष्ट्रिय दलको मान्यता प्राप्त दलले मात्र दलको चुनाव चिन्ह पाउने र अन्य दललाई बडैपिछ्छे फरक फरक स्वतन्त्र चुनाव चिन्ह हुनेछ । राजनीतिक दल ऐनअनुसार समानुपातिक निर्वाचनतर्फ तीन प्रतिशत मत र प्रत्यक्षमा एक स्थान प्राप्त गरेको मात्र राष्ट्रिय दलको मान्यता प्राप्त हुने र अन्य दल राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त नहुने उल्लेख छ ।

निर्दलीय पञ्चायती निरंकुशताको कालमा उम्मेदवारहरूले स्वतन्त्र निर्वाचन चिन्ह पाउँथे । यसकारण बहुदलवादीहरूले निर्दलीय र निरंकुश पञ्चायती व्यवस्थारुद्ध तीस वर्ष संघर्ष गरे । २०४६ साल चैत २६ गते राति ११ बजे निर्दलीय पञ्चायती व्यवस्था अन्त्य भयो । बहुदलीय व्यवस्था

पुनःस्थापना भयो । तत्कालीन राजा महेन्द्रले २०१७ साल पुस १ गते बहुदलीय व्यवस्थाको घाँटी निमोठेर निर्दलीय पञ्चायती निरंकुशता थोपेका थिए ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अग्रजहरूले पञ्चायती चुनावलाई उपयोग गरी देश र जनताको सेवा गरेपछि पञ्चायती सरकारले २०२४ सालमा गाउँ फर्क राष्ट्रिय अभियानको निहुँमा निर्वाचन नगरी पञ्चायती प्रतिनिधिहरू मनोनीत गर्न थाल्यो । पञ्चहरूले २०३७ सालको जनमतसंग्रहमा धाँधली गरी 'सुधारिएको पञ्चायत' लाई जिताए । 'सुधारिएको पञ्चायत' लाई उपयोग गरी नेपाल मजदुर किसान पार्टीले स्थानीयदेखि राष्ट्रिय पञ्चायतसम्म आफ्ना प्रतिनिधि जितायो । यसबाट आक्रोशित पञ्चायत सरकारले २०४५ सालमा गएको भूकम्पका पीडितहरूलाई राहत वितरणमा पक्षपात गर्‍यो र नेपाल मजदुर किसान पार्टीका नेता एवं कार्यकर्तालाई समाप्त पार्ने राज्यस्तरको षड्यन्त्र रचेर भूठा ज्यानमुद्दासहित भक्तपुर काण्ड मच्चायो । पञ्चायती सरकारको षड्यन्त्रमा पञ्चायती व्यवस्था आफै फस्यो र २०४६ चैत २६ गते बहुदलीय व्यवस्था पुनःस्थापना भयो ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) ले पुनःस्थापित बहुदलीय व्यवस्थाले जनताको प्यास नमेटिने बताउनुभयो । तर वाममोर्चामा रहेर पञ्चायतविरुद्ध आन्दोलन गरेका तत्कालीन माले हालको एमालेका भ्रलनाथ खनाल, तत्कालीन मार्क्सवादी र पछि एमालेमा गएका साहना प्रधान, तत्कालीन नेकपा (मानन्धर समूह) हाल नेकपा संयुक्तका नीलाम्बर आचार्य बहुदलीय व्यवस्थालगतै नेकाका कृष्णप्रसाद भट्टराईको नेतृत्वमा बनेको पूँजीवादी सरकारमा मन्त्री बन्न पुगे । पञ्चायती निरंकुशताको ठाउँमा नेका र एमालेको निरंकुशता सुरु भयो र २०४६ सालको जनआन्दोलनलाई बेवास्ता गरियो ।

सरकारमा गएका दलहरू नेका र एमालेको निरंकुशताकै कारण सशस्त्र द्वन्द्व मच्चाउने माओवादीलाई मजल पुग्यो र संकटकालमै २०५८ सालमा संसद विघटन, २०५९ सालमा स्थानीय निकाय कर्मचारीद्वारा सञ्चालनसहित प्रतिगमन अधि बढ्यो र २०६१ साल माघ १९ गते तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्र आफै मन्त्रिपरिषद् अध्यक्ष भई प्रतिगमन उत्कर्षमा पुग्यो ।

संकटकालमा २०५८ सालमा संसद भंगको सिफारिस गर्ने नेकाकै प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा थिए । त्यसपछि तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्रले सूर्यबहादुर थापा र लोकेन्द्रबहादुर चन्दलाई प्रधानमन्त्रीमा मनोनित गरी प्रतिगमनलाई मजल गरे भने नेका (प्र) का सभापतिसमेत भएका देउवाको नेतृत्वमा एमालेसहितको मनोनीत सरकार पुनः बनाए । यसबीचमा एमालेले राजाद्वारा मनोनीत प्रतिगामी प्रधानमन्त्री बन्न धेरै कोशिश गर्‍यो तर सकेन । २०६१ माघ १९ गते दूधमा परेको

भ्रिङ्गाजस्तै तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्रबाट फालिएपछि एमाले र नेका (प्र) जनआन्दोलनमा सामेल भयो । जनतासँग माफी मागेका ती दलहरू २०६३ साल बैशाख ११ गते गणतन्त्र पुनःस्थापनासँगै सरकारमा गए । सशस्त्र द्वन्द्वबाट शान्ति प्रक्रियामा पठाइएका माओवादी पनि सरकारमा सामेल भयो । गणतन्त्रसँगै नेका, एमाले, माओवादी र मधेसवादी दलको तानाशाही सुरु भयो ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीले संविधानमा शिक्षा-स्वास्थ्य निःशुल्क, स्वदेशमा रोजगारी, उत्पादनका मुख्य मुख्य साधन र सेवा सामाजिकीकरण, नेपाल-भारत खुला सीमा नियमित गरी भारतबाट अतिक्रमित नेपाली भूमि फिर्ता लिनेलगायत प्रावधान राख्न जोड दियो तर नेका, एमाले, माओवादी र मधेसवादी दलले अस्वीकार गरे ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीले संविधानमा उल्लेख समाजवादउन्मुख, आर्थिक समानता र सामाजिक न्यायको प्रावधान कार्यान्वयन गर्न आवश्यक कानूनको लागि आवाज उठायो तर सरकारमा गएका नेका, एमाले, माओवादी र मधेसवादी दलहरूले शिक्षा, स्वास्थ्य निजीकरण गर्ने तथा वैदेशिक रोजगारीको निहुँमा ७० लाखभन्दा बढी नेपाली युवालाई माफिया म्यानपावर कम्पनीमार्फत बेचबिखनजस्तै गरी विदेश पठाए । नेपाल मजदुर किसान पार्टीले भारतीय नाकाबन्दी र अन्तर्राष्ट्रिय कानूनविपरीत भारतद्वारा निर्मित व्यारेज, बाँध र तटबन्धको कारण नेपाली भूमि डुबान तथा जनधनको क्षतिको विरोध गर्‍यो । नेपाल मजदुर किसान पार्टीलगायत देशभक्त र क्रान्तिकारी पार्टीहरूलाई प्रतिनिधित्व नगराउन सरकारमा गएका नेका, एमाले, माओवादी र मधेसवादी पार्टी मिलेर प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन ऐन, २०७४ मा समानुपातिक निर्वाचनतर्फ प्रतिनिधित्व गर्न तीन प्रतिशत मत प्राप्त गर्नुपर्ने र प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचन ऐनमा समानुपातिक निर्वाचनतर्फ प्रतिनिधित्व गर्न एक दशमसव पाँच प्रतिशत मत प्राप्त गर्नुपर्ने प्रावधानसहित एक मतले ऐन बनाए ।

चारवटै ऐनको उल्लेखित व्यवस्था संविधानको धारा १ मा उल्लेख संविधानसँग बाझिने कानून बाझिएको हदसम्म अमान्य हुने, धारा ३ मा बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक विशेषतायुक्त भौगोलिक विविधतामा रहेका समान आकांक्षा र आस्थावान नेपाली जनताको राष्ट्र हुने, धारा १८ को सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने, धारा ४२ को महिला, दलित, आदिवासी, जनजाति, मधेसी, थारू, अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सीमान्तकृत मुस्लिम, पिछ्छा वर्ग, युवा, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा आर्थिकरूपले विपन्नहरू समावेशी सिद्धान्तको आधारमा राज्यको निकायमा सहभागिता हुने, धारा ५६ को राज्यको संरचना- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समावेशी प्रतिनिधित्व हुने, धारा ६४ र ६९ को राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपति निर्वाचनमा सहभागी हुने धारा ९१

को सभामुख र उपसभामुख निर्वाचनमा सहभागी हुने प्रावधानविपरीत छ ।

संविधानको धारा १७ (ग) मा राजनीतिक दल खोल्ने स्वतन्त्रता छ भने धारा २६९ मा दलको दर्शन, विचार र कार्यक्रमको आधारमा जनताको समर्थन प्राप्त गर्ने र धारा २७० मा दलको कार्यमा प्रतिबन्ध लगाउने गरी बनाइएको कानून वा कुनै व्यवस्था वा निर्णय संविधानको प्रतिकूल मानिने र स्वतः अमान्य हुने उल्लेख छ । धारा २७१ मा निर्वाचन आयोगबाट मान्यता प्राप्त गर्न निर्वाचन आयोगमा दर्ता गराउनेबाहेक अन्य प्रावधान पूरा गर्नुपर्ने व्यवस्था छैन । यसकारण स्थानीय निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा २६(६), राजनीतिक दल ऐन, २०७३ को दफा ५२, प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन ऐन, २०७४ को दफा ६०(११ र १२) दफा २८(४) र दफा ६०(३) सँग सम्बन्धित अनुसूची १, प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचन ऐन, २०७४ को दफा ६० (९ र १०) को प्रावधानले बहुदलीय प्रजातन्त्र, गणतन्त्र, समावेशीताको हत्या गर्ने र मुलुकमा पुनः निर्वाचित राजाहरूको प्रतिगमन र निरंकुशता सुरु गर्ने हुँदा ती प्रावधानहरू बदर हुनुपर्दछ ।

संविधानको धारा ४२ मा राज्यको निकायमा सबै जातिको सहभागिताको अनिवार्यता छ । सोहीअनुसार स्थानीय तहको निर्वाचन ऐन, २०७४ को दफा ६ र १७ मा दलित महिला वडा सदस्य र अल्पसंख्यक समुदायबाट गाउँपालिका, नगरपालिका र जिल्ला समन्वय समिति सदस्य निर्वाचन गर्नुपर्ने प्रावधान राखिएको छ ।

प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन ऐन, २०७४ र प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचन ऐन, २०७४ को दफा २८ मा दलले समानुपातिक उम्मेदवारको सूचीमा जनसंख्याको आधारमा यथासम्भव दलित, आदिवासी, जनजाति, खसआर्य, मधेसी, थारू, मुस्लिम, पिछ्छिडिएको क्षेत्र तथा अल्पसंख्यक समुदायसमेतको प्रतिनिधित्व हुने गरी तयार गर्नुपर्ने प्रावधान छ ।

नेपालको जनगणना २०६८ अनुसार नेपालमा १२५ जातजाति र १२३ भाषाभाषी छन् । एक प्रतिशतभन्दा कम भएको जातजाति धेरै छन् । यी जातजातिलाई राज्यको निकायमा समावेश गर्न नै संविधान र ऐन नियममा समावेशी प्रावधान राखिएको हो ।

यसकारण तीन प्रतिशतभन्दा कम मत प्राप्त गरेका दललाई राष्ट्रिय दलको मान्यता प्राप्त नभएको निर्धारण गरी समानुपातिक उम्मेदवार निर्वाचित नगर्ने ऐनको प्रावधान बदर हुनुपर्छ । नेपालमा अहिले १ करोड ५२ लाख मतदाता पुग्यो । ७५ प्रतिशत मत खसे १ करोड १४ लाख हुनेछ । यसको ३ प्रतिशत ३ लाख ४२ हजार हुनेछ । ऐनको मत सीमाअनुसार ३ लाख ४१ हजार ९९९ मत प्राप्त गर्ने दलले समानुपातिकमा प्रतिनिधित्व गर्न पाउने छैन । यो प्रावधान निरंकुश पञ्चायती व्यवस्थाले सबै नेपाली पञ्च भनी जनताको आस्थाको घाँटी रेटेजस्तै हो । यसरी ऐनहरूमा रहेका उल्लिखित प्रतिगामी प्रावधान खारेज गर्नुपर्दछ ।

समाजवादी प्रचार अभियानका निम्ति नेत्रायुसंघ

काठमाडौं । नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघको २७ औं स्थापना दिवसको अवसरमा नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघ काठमाडौं जिल्ला समितिले मंगलबार प्रशिक्षण कार्यक्रम गऱ्यो ।

कार्यक्रममा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका केन्द्रीय सदस्य नारायण महर्जनले आफूलाई ठूला कम्युनिष्ट भन्नेहरूले समाजवादको कुरा छोडिरहेको बेला नेत्रायुसंघले थालेको समाजवादी गणतन्त्र प्रचार अभियानले कम्युनिष्ट पार्टीको विचार र आचरणका बारेमा जनतामा थप राहत मिल्नेको विचार व्यक्त गर्नुभयो ।

उहाँले अगाडि भन्नुभयो- 'पञ्चायती मानसिकता भएका शासक दलहरूले विचारको राजनीति निषेध गर्न श्रेयोहोल्डको प्रावधान ल्याएका हुन् । जसरी नेमकिपाले हिजो आन्दोलन गर्‍यो आज पनि त्यसको विरुद्ध आन्दोलन गर्नु आवश्यक छ । जनताको बीचमा नेमकिपाको सिद्धान्त र विचार पुग्दै छ ।'

‘पूँजीवाद विरुद्ध नेमकिपाको संघर्ष निरन्तर चालू छ, पूँजीवादका अवगुणहरू युवाहरूमाभू समाजवादी विचार लिएर लाग्नुपर्छ’, उहाँले भन्नुभयो । कार्यक्रममा नेपाल मजदुर किसान पार्टी काठमाडौं जिल्ला समितिका सचिव राजवीर डंगोलले तराई डुबानको कारण भारतले बनाएको बाँध र तटबन्ध भएकोले भारतीय सरकारसँग क्षतिपूर्ति माग गर्नुपर्छ भन्नुभयो ।

नेपाल क्रान्तिकारी युवाहरू संघका केन्द्रीय सहसचिव पाण्डव सुवालले समाज परिवर्तनको बाहक युवा नयाँ विचार लिएर जनताको बीचमा जानु

आवश्यक छ, देशको सार्वभौमिकता रक्षा गर्न नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघले वैचारिक रूपमा युवालाई तयार गरेको छ भन्नुभयो ।

आयोजक समितिका अध्यक्ष शोभालाल श्रेष्ठको सभापतित्वमा भएको सो कार्यक्रममा नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघका केन्द्रीय कोषाध्यक्ष महेन्द्र बखुन्डे, काठमाडौं जिल्ला समितिका धर्मसेन महर्जन, शैलेन्द्र डंगोल, कमलबहादुर डंगोल, सानुबाबु श्रेष्ठ, रामलाल श्रेष्ठ, शैलेष डंगोलले नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघको स्थापनाको उपादेयता बारेमा आ-आफ्नो विचार व्यक्त गर्नुभयो ।

महानगरको सम्पदा क्षेत्रमा अवैध भवन

काठमाडौं । विश्व सम्पदा सूचीमा रहेको वसन्तपुर दरबार क्षेत्रमा अवैध रूपमा निजी भवन निर्माणका लागि काठमाडौं महानगरपालिकाले नै अनुमति दिएको खुलेको छ ।

साथै आफ्नो गलत निर्णय लुकाउन महानगरले कार्यालयमा राख्ने र सम्बन्धितलाई दिने इजाजत पत्र नै फरकफरक बनाएको भेटाइएको छ ।

दरबार क्षेत्रको मुखमै महर्जन विजनेश एसोसिएट्स प्रा.लि.ले अण्डर ग्राउण्ड पार्किङसहित चारतले भवन बनाएको छ । सम्पदा क्षेत्रमा अण्डर ग्राउण्ड

पार्किङसहितको अग्लो भवन बनाउन नपाउने बताउँदै स्थानीयबासीले विरोध गरेपछि जिल्ला प्रशासन कार्यालयले अहिले भवन निर्माणमा रोक लगाएको छ ।

तर, महानगरले नै अण्डर ग्राउण्ड पार्किङसहित भवन बनाउन अनुमति दिएको पाइएको छ । महानगर कतिसम्म बदमासी गरेको छ भने महर्जन विजनेश एसोसिएट्सलाई डीपीसीसम्मको स्वीकृति दिने क्रममा दुई फरक कागजात बनाइएको छ ।

महानगरको कार्यालयमा राखिएको फाइलमा चारतले भवनमात्र बनाउने उल्लेख छ ।

जबकि महर्जन विजनेश एसोसिएट्सलाई दिएको इजाजतपत्रको 'निर्माण हुने भवनको विवरण'मा चार तला र भूमिगत तल्लासमेत उल्लेख गरिएको छ ।

सम्पदा क्षेत्र नजिकै 'बेसमेन्ट' अर्थात् अण्डर ग्राउण्डसहित भवन निर्माण गर्न पाइँदैन । प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन २०१३ को दफा ८ मा यस सम्बन्धी व्यवस्था छ । पुरातत्व विभागका प्रवक्ता रामबहादुर कुँवर भन्छन्, 'सम्पदा क्षेत्रकै बेसमेन्टसहित भवन बनाउन पाइँदैन । हामीले त्यस्तो स्वीकृति दिएको पनि छैन ।'

नेराशिमा जुजुभाइ

नेकपा एमाले निकट नेपाल राष्ट्रिय शिक्षक संगठन कीर्तिपुर नगर समितिमा जुजुभाइ महर्जनको अध्यक्षतामा २९ सदस्यीय चयन गरेको छ ।

भाद्र ३१ गते कीर्तिपुर माविमा भएको प्रथम नगर अधिवेशनले सर्वसम्मतिले चयन गरेको हो ।

जसमा उपाध्यक्ष महिला अंशु मानन्धर, उपाध्यक्ष देवराज महर्जन, सचिव छत्रप्रसाद

अर्याल, सह-सचिव प्रभा पन्थी, कोषाध्यक्ष लोकलाल महर्जन, सह-कोषाध्यक्ष संगिता खनाल र सदस्यहरूमा दिनेश महर्जन, फर्सद महर्जन, दिनेश महर्जन, असिम लामा, राजेन्द्र पौडेल, रश्मी केसी, पूर्ण महर्जन, मणिक महर्जन, महेन्द्र थापा, रोनेत महर्जन रहेका छन् ।

त्यसैगरी महिला सदस्यतर्फ सावित्री शिवाकोटी, बिना महर्जन, निलशोभा महर्जन र

सुमित्रा महर्जन रहेका छन् ।

अधिवेशनको उद्घाटन कीर्तिपुर नपाका मेयर रमेश महर्जनले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी गर्नुभएको थियो ।

नेराशि संगठन काठमाडौं जिल्ला समितिका सदस्य हरि बहादुर थापाको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा निर्वाचित पदाधिकारीलाई केन्द्रीय उपाध्यक्ष कृष्ण प्रसाद घिमिरेले सपथ खुवाएको थियो ।

सौगातमा हजुरबुबा दिवस

कीर्तिपुर । सौगात मन्टेश्वरीमा हजुर बुबा दिवस (Grand Parents Day) भाद्र ३१ गते भव्य रूपमा मनाइयो ।

मात्र नानीहरूका हजुर आमा, हजुरबुबा तथा जिजु हजुर आमा बुबालाई मात्र आमन्त्रण गरी भएको उक्त कार्यक्रममा विद्यार्थीहरूको आमाबुबालाई भने प्रवेश निषेध थियो ।

कीर्तिपुर नगरपालिकाका प्रमुख रमेश महर्जनको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न उक्त कार्यक्रममा ८० वर्षभन्दा माथिका हजुरआमा-हजुरबुबाहरूलाई दोसल्ला ओढाई सम्मान गरिएको थियो । त्यस मध्ये टोलकै सबभन्दा

ज्येष्ठ नागरिक ९९ वर्षीय तिलमाया अधिकारीलाई पनि सम्मान गरिएको थियो ।

सो कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि महर्जनले नानीहरूलाई हजुरआमा, हजुरबुबाहरूको पारिवारीक महत्व र सम्मानबारे बालबच्चामा बृद्धप्रतिको मायाको भावना केही हदसम्म सकारात्मक

रहने कुरा प्रस्ट पार्नु भएको थियो । वार्षिक रूपमा विगत चार बर्ष देखि गर्दै आएको यस वर्ष १५ जना ज्येष्ठ नागरिक सम्मानित भएका थिए ।

- maharjanramkrishna40@gmail.com

व्यक्तिगत स्वार्थको लागि पार्टी छोड्ने घरको न घाटको

जुम्ला । नेपाल मजदुर किसान पार्टी परित्याग गरेको भनी केही व्यक्तिहरूले जुम्लामा गरेको पत्रकार भेटघाटप्रति ध्यानाकर्षण गर्दै नेमकिपा जुम्ला जिल्ला समितिले बुधबार एक वक्तव्य प्रकाशित गरेको छ । वक्तव्यमा कामदार वर्गलाई शासक वर्गको रूपमा उठाउन बृहत कम्युनिष्ट पार्टीभन्दा उच्च विचार र लक्ष्य लिएको साँचो कम्युनिष्ट पार्टीको आवश्यक भएको उल्लेख छ । वक्तव्यको पूरा विवरण प्रस्तुत छः

मिति २०७४ असोज २ गते जुम्ला जिल्लामा पूर्णप्रसाद धितालले पत्रकार सम्मेलन गरी बृहत कम्युनिष्ट पार्टी निर्माण अभियानका लागि आफ्नो नेतृत्वमा नेमकिपाका १ सय ३९ जना पार्टी कार्यकर्ताले राजीनामा दिएको जानकारी गराएको र आन्तरिक रूपमा नेकपा माओवादी केन्द्रसँग अपवित्र गठबन्धन गरी अन्य कार्यकर्तालाई पूर्ण रूपमा जानकारी गराई पार्टी प्रवेश गराउने जस्तो घृणित कार्यमा संलग्न भएको जानकारी पार्टीलाई भयो ।

कामदार वर्गलाई शासक वर्गको रूपमा उठाउन बृहत कम्युनिष्ट पार्टी नचाहिने र त्यसका लागि उच्च विचार र लक्ष्य लिएको साँचो कम्युनिष्ट पार्टी आवश्यक हुने र त्यस्तो लक्ष्य लिएको एक मात्र पार्टी नेपाल मजदुर किसान पार्टी भएको ठोक्नु गर्दछौं । र, इतिहासले देखाइसकेको छ । लोभ र व्यक्तिगत स्वार्थको

प्रेस विज्ञप्ती

मिति २०७४ साल असोज २ गते जुम्ला जिल्लामा पूर्ण प्रसाद धितालले पत्रकार सम्मेलन गरि बृहत कम्युनिष्ट पार्टी निर्माण अभियानका लागि आफ्नो नेतृत्वमा नेमकिपाका १ सय ३९ जना पार्टी कार्यकर्ताले राजीनामा दिएको जानकारी गराएको र आन्तरिक रूपमा नेकपा माओवादी केन्द्रसँग अपवित्र गठबन्धन गरि अन्य कार्यकर्तालाई पूर्ण रूपमा जानकारी नगराई पार्टी प्रवेश गराउने जस्तो घृणित कार्यमा संलग्न भएको जानकारी पार्टीलाई भयो

कामदार वर्गलाई शासक वर्गको रूपमा उठाउन बृहत कम्युनिष्ट पार्टी नचाहिने र त्यसका लागि उच्च विचार र लक्ष्य लिएको साँचो कम्युनिष्ट पार्टी आवश्यक हुने र त्यस्तो लक्ष्य लिएको एकमात्र पार्टी नेपाल मजदुर किसान पार्टी भएको ठोक्नु गर्दछौं । र, इतिहासले देखाइसकेको छ । लोभ र व्यक्तिगत स्वार्थको लागि कार्यकर्ता भड्काउने कार्यमा संलग्न भएकाहरूको हविगत घर न घाटको भएका यसै उदाहरणहरू छन ।

तत् सन्बन्धी सबै विवरण बुझ्दा त्यसमा उल्लेखित भएका पार्टी कार्यकर्ताहरूमध्ये केही जिल्ला बाहिर रहेका, ६ जनाको दोहोरो नाम समावेश भएको, आफ्ना सबै परिवारको नाम उल्लेख भएको, २० जनाको दस्तखत नभएको र ३० जनाले उक्त कार्यको विरोधमा पार्टीमा भुट र कृत्य हो भनी जानकारी गराएको र निजले स्वयम पनि नेमकिपाको कुनै जिम्मेवारीमा नरहेको हुने पार्टी कार्यकर्ताहरूलाई हतोत्साहीत नहुन आग्रह गर्दै निज पूर्ण प्रसाद धितालको पार्टी संगठन भत्काउने उद्देश्यको सशक्त प्रतिकारमा उत्रन आम कार्यकर्ताहरूलाई निर्देशन गर्दछु ।

शिवलाल ढाँगी
अध्यक्ष

लागि कार्यकर्ता भड्काउने कार्यमा संलग्न भएकाहरूको हविगत घरको न घाटको भएका यथेष्ट उदाहरणहरू छन् ।

तत्सम्बन्धी सबै विवरण बुझ्दा त्यसमा उल्लेखित भएका पार्टी कार्यकर्ताहरूमध्ये केही जिल्ला बाहिर रहेका, ६ जनाको दोहोरो नाम समावेश भएको, आफ्ना सबै परिवारको नाम उल्लेख भएको, २० जनाको दस्तखत नभएको र ३० जनाले उक्त कार्यको विरोधमा पार्टीमा भुट र

कृत्य हो भनी जानकारी गराएको र निजले स्वयं पनि नेमकिपाको कुनै जिम्मेवारीमा नरहेको हुँदा पार्टी कार्यकर्ताहरूलाई हतोत्साहित नहुन अपील गर्दै निज पूर्णप्रसाद धितालको पार्टी संगठन भत्काउने उद्देश्यको सशक्त प्रतिकारमा उत्रन आम कार्यकर्तालाई निर्देशन गर्दछु ।

वक्तव्यमा नेमकिपा जुम्ला जिल्ला समिति अध्यक्ष शिवलाल ढाँगीले हस्ताक्षर गर्नुभएको छ ।

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्मः
वि.सं. १९९९/०७/०४

स्वर्गारोहणः
वि.सं. २०७४/०४/२०

स्व. पन्चु माया महर्जन

यस संस्थाका श्रेयस्थनी सदस्य श्री हर्षमान महर्जनका ममतामयी आमा श्रीमती पन्चु माया महर्जन को साउन २० गते असामयिक निधन भएकोमा दुःख व्यक्त गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं ।

यस दुःखद् घडीमा शोक सन्तप्त परिवारजनमा धैर्य धारण गर्ने शक्ति प्राप्त होस् भनी हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

भी पासा पुचः बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

बाहिरीगाउँ, कीर्तिपुर

વિચા: હાયેકા

બુ દિં:
ને. સં. ૧૦૫૩
ગુલા થવ

મદુ દિં:
ને. સં. ૧૧૩૭
ઝલાગા, ચતુર્થી

મદુમ્હ ગુણમાયા મહર્જન

કીપુ નપા વડા નં.૩, ઢલપા

જિમિ અતિકં સ્યા:ન્યામ્હ પાસા ભાજુ કવિર મહર્જન યા માં **ગુણમાયા મહર્જન**

ને. સં. ૧૧૩૭ ઝલાગા ચતુર્થી આહિતવા: (ભાદ્ર ૨૫ ગતે) ખુન્હુ મદુગુલીં

થૌં મિંસ્વન્હુયા પુન્ય તિથિસં મદુમ્હેસિયા આત્માયા ચિરશાન્તિ વ સુખાવતી

ભુવનસં વાસ લાયેમા ધકા: કામનાયાસેં દુ:ખંકપિં છેજ: પિન્સ નુગ: ચિદ્ધિફ્યેમા ધકા:

દુનુગલનિસેં વિચા: હાયેકા ચવના ।

વિચા: હાયેકા ચ્વંપિ:

- ‡ બાલકૃષ્ણ મહર્જન વ પરિવાર
- ‡ લક્ષ્મી બહાદુર મહર્જન વ પરિવાર
- ‡ મોહન વિષ્ણુ ડંગોલ વ પરિવાર
- ‡ પુર્સત મહર્જન વ પરિવાર
- ‡ મિની કુમાર મહર્જન વ પરિવાર
- ‡ કમલેસ મહર્જન વ પરિવાર

- ‡ શંભુ મહર્જન વ પરિવાર
- ‡ ગોપાલ મહર્જન વ પરિવાર
- ‡ નરમાન મહર્જન વ પરિવાર
- ‡ દશરથ ડંગોલ વ પરિવાર
- ‡ મન્દિ મહર્જન વ પરિવાર

रोहिंगा मामिलामा सु कीले तोडिन् मौनता

- ल्यु सिन

म्यानमारकी नेतृ आड सान सु कीले मंगलबार रोहिंगा मामिलामा आफ्नो मौनता तोड्ने छिन् । उनले म्यानमारमा 'कुनै सशस्त्र द्वन्द्व र कुनै सफाया कार्यबाही नभएको' बताइन् । म्यानमारको विषयमा अन्तर्राष्ट्रिय चासोबाट आत्तिनु पर्ने कुनै कारण नभएको पनि उनले बताइन् ।

ग्लोबल टाइम्सले अन्तर्वार्ता लिएका केही विज्ञहरूले पश्चिममा देशहरूले रोहिंगा मामिलामा बिनाकारण म्यानमार सेनाको आलोचना गरिरहेका र यो अवस्थालाई आड सान सु कीले चीनसँगको निकटता विरुद्ध प्रयोग गर्न सक्ने विश्लेषण गरेका छन् ।

अगस्त २५ मा रोहिंगा मुसलमान विद्रोहीले गरेको हमलाको सैनिक प्रतिरोधयता पहिलो पटक देशको नाममा सु कीले गरेको भाषणमा भनिन्, 'हामी सबै मानवअधिकार उल्लंघन र कानूनविपरीतका हिंसाको भर्त्सना गर्छौं । हामी देशभरि शान्ति, स्थायित्व र कानुनी शासन पुर्नबहाली गर्न चाहन्छौं ।' रोहिंगा प्रतिरोधका कारण ४ लाख १० हजारभन्दा बढी रोहिंगाहरू बंगलादेशको शरणमा गएका छन् ।

सु कीले आफू 'राखिने प्रान्तको अवस्थाप्रति संसारको ध्यानाकर्षण भएको सत्यबारे सजग भएको' बताइन् र 'म्यानमार अन्तर्राष्ट्रिय चासोबाट नडराउने' पनि प्रष्ट पारिन् ।

'सु कीलाई अन्योलमा धकेलियो । उनीमाथि म्यानमार सेनाको थोरै प्रभाव परेको छ । म्यानमारको राष्ट्रिय सुरक्षाको जिम्मेवारी अहिले पनि सेनाकै नियन्त्रणमा छ । एक जना बर्मेली नागरिक हुनुको नाताले उनले

आफ्नो राष्ट्रिय हितलाई ध्यान नदिई पूर्णतः पश्चिमको चाहनाअनुसारमात्र काम गर्न सकिदैनन् ।', क्वाड्रसी समाज विज्ञान प्रतिष्ठानअन्तर्गत दक्षिणापूर्वी एसियाली अध्ययनका विज्ञ कु सियाओसोडले भने ।

रोहिंगाको विषयमा सु कीको चर्को आलोचना पनि भइरहेको छ । द न्यु योर्क टाइम्सले सु कीलाई प्रदान गरिएको नोबेल पुरस्कार 'फिर्ता लिन' समेत भनेको छ ।

'सु कीसँग पश्चिममा देशहरू नराम्ररी रिसाएका छन् किनभने उनीहरूले म्यानमारमा सु कीमार्फत 'प्रजातन्त्र' ल्याउने आशा गरेका थिए तर उनीहरूले सोचेजस्तो भएन । अनि पश्चिममा देशहरू रोहिंगाको मामिलालाई सु कीको चीनसँगको निकटताप्रति चेतावनी दिन पनि प्रयोग गर्न खोजिरहेका छन् ।', युनान सामाजिक विज्ञान प्रतिष्ठानका प्राध्यापक चु चुनमिडले भने ।

सु की सत्तासीन भएपछि पश्चिममा देशहरूले आशा गरेअनुसारका काम उनले गर्न नसकेको मात्र होइन, भन् पश्चिममा देशहरूको अपेक्षा विपरीत चीनसँग सम्बन्ध विकास गरेको चुको विश्लेषण छ ।

'म्यानमारको सेनालाई हिजोको निरंकुश शासनको प्रतिनिधित्व गरिरहेको विश्लेषण गरिरहेका पश्चिममा देशहरू सेनालाई पनि कमजोर बनाउने पक्षमा छन् ।', चुले राखिने प्रान्तको द्वन्द्वले निरन्तरता पाए म्यानमारको परिस्थितिको फाइदा इस्लामिक अतिवादीहरूले लिन सक्ने सम्भावना औल्याए ।

राखिने प्रान्तमा भएको सैनिक कार्यबाहीलाई संरा संघले

'जातीय संहार' को संज्ञा दिएको छ । गएको सोमबार संरा संघले म्यानमार सरकारलाई राखिनेमा सैनिक कार्यबाही अन्त्य गर्न र मानवीय सहायताको लागि मार्गप्रशस्त गर्न आह्वान गरेको छ ।

'मानव अधिकार उल्लंघन र स्थायित्व एवं सद्भाव विथोल्ने कुनै पनि गतिविधि अनि कानुनी शासनको अपमान गर्ने गतिविधिलाई कानूनबमोजिम सम्बोधन गरिनेछ ।' द्वन्द्वका कारण सबै सर्वसाधारणले भोग्नु परेको पीडाप्रति हामी दुःखी छौं ।', मंगलबार सु कीले भनिन् ।

'बाहिरी संसारबाट अति धेरै दबाबले म्यानमारका जनतामाथि नकारात्मक असर पर्न सक्छ किनभने म्यानमारका जनता सैनिक कार्यबाहीको पक्षमा छन् । सबै पक्षले धैर्य राखी संवादको शुरुवात गर्न जरुरी छ ।', चिनियाँ समकालीन अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध प्रतिष्ठानका सहायक प्राध्यापक सोड छिडले टिप्पणी गरे ।

विदेशमन्त्रालयका प्रवक्ता लु काडले नियमित सञ्चारकर्मी भेटघाटमा मंगलबार भनिन्, 'उनको भनाईप्रति हाम्रो ध्यानाकर्षण भयो । उनका भनाईले अन्तर्राष्ट्रिय समुदायमा म्यानमारको अवस्थाबारे राम्रो बुझाई कायम गर्न सहयोग पुग्नेमा हामी आशावादी छौं । साथै अन्तर्राष्ट्रिय समुदायले म्यानमार सरकारको राष्ट्रिय स्थायित्व पुर्नबहाली गर्ने प्रयासमा सहयोग पुर्‍याउनेमा पनि हामी आशावादी छौं । छिमेकी मित्रदेश हुनुको नाताले चीन म्यानमारमा राष्ट्रिय स्थायित्व र विकास कायम राख्न सहयोगको लागि सदैव तत्पर छ ।'

आणविक परीक्षण भनै बढाउँछौ- उत्तर कोरिया

प्योङयाङ, २८ भदौ । संयुक्त राष्ट्रसंघले उत्तर कोरियाका विरुद्धमा थप तथा कडा नाकाबन्दी लगाएपछि उत्तर कोरियाले त्यसको कडा विरोध गरेको समाचार छ ।

सोमबार संयुक्त राष्ट्रसंघको सुरक्षा परिषदले उत्तर कोरियाका विरुद्धमा नाकाबन्दीको कानून पारित गरेको थियो । उत्तर कोरियालाई उसको अर्थतन्त्रमा असर पार्नेगरी भन्दै मंगलबार लगाइएको सो नाकाबन्दीको विरोधमा उसले यस्तो प्रतिक्रिया दिएको हो ।

अमेरिकाको प्रस्तावमा उत्तर कोरियाका विरुद्धमा संयुक्त राष्ट्रसंघले लगाएको नाकाबन्दीलाई उसले दुष्ट कामको संज्ञा दिएको छ । संयुक्त राष्ट्रसंघको सुरक्षा परिषदमा सोमबार सर्वसम्मत निर्णय भएपछि उसले भनेको थियो- 'यसका विरुद्धमा अमेरिकाले ठूलो मूल्य चुकाउनुपर्नेछ ।'

सोमबार चीन र रूसको पनि सहमति र उक्त परिषद् बैठकको सर्वसम्मतिमा सो कानून पारित गरिएको हो । उत्तर कोरियाले बारम्बार यस्ता क्षेप्यास्त्र

परीक्षण गर्दै आएकोले उसका विरुद्धमा यो कानून ल्याइएको अमेरिकाले जनाएको छ ।

उत्तरले गत हप्तामात्र एक शक्तिशाली हाइड्रोजन बम नै परीक्षण गरेको थियो । त्यसका विरुद्धमा यो पछिल्लो नाकाबन्दी आएको हो । यस कार्यलाई उत्तर कोरियाले निन्दा गर्दै आणविक परीक्षणको कार्य नरोकिने बरु थप बढाउँदै लाने जनाएको हो ।

उत्तर कोरियाले सन् २००६ देखि नै निरन्तर रुपमा यस्तो परीक्षण गर्दै आएको छ ।

- एएफपी

सुकी राष्ट्रसंघीय महासभामा नजाने

याङ्गून । म्यानमारका राज्य सल्लाहकार एवम् विदेशमन्त्री आड सान सुकी संयुक्त राष्ट्रसंघको महासभामा सहभागी नहुने हुनुभएको छ । उहाँले उक्त सभामा आफ्नो उपस्थिति रद्द गर्नुभएको म्यानमार सरकारले जनाएको छ ।

म्यानमारमा पछिल्लो समयमा यहाँका स्थानीय रोहिङ्गा समुदायका नागरिकको कारण राजनीतिक रुपमा विवाद उत्पन्न भएको छ । जसको कारण उहाँले उक्त भ्रमण नै रद्द गर्नुभएको बताइएको छ ।

म्यानमारको रोहिङ्गा मुस्लिम समुदायका भण्डै तीन लाख मानिस भागेर शरणार्थीको रुपमा बंगलादेश विस्थापित भएपछि यस समुदायमाथि भएको ज्यादतिको विषयमा व्यापक विवाद सुरु भएको छ ।

यस विषयमा संयुक्त राष्ट्रसंघको सुरक्षा परिषदमा पनि छलफल हुने भएको छ । उक्त विवादले म्यानमारकी प्रजातन्त्रवादी नेत्री आड सान सुकीलाई पनि विवादमा तानेको छ ।

म्यानमार सरकारका प्रवक्ता जा एचतेले भन्नुभयो-

'विदेशमन्त्री एवं म्यानमारका राज्य सल्लाहकार सुकीले संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासभामा आफ्नो उपस्थिति जनाउनुहुने छैन, उहाँले सो भ्रमण रद्द गर्नुभएको छ ।'

उहाँ आगामी हप्ता संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासभामा सहभागी हुन संयुक्त राज्य अमेरिका जानुहुने कार्यक्रम रहेको थियो । सो सभामा उहाँ उपस्थित नहुने कुरा सरकारका प्रवक्ताले बुधबार एक विज्ञप्ति प्रकाशन गरी जानकारी दिनुभएको हो ।

राखिन राज्यमा रोहिङ्गा मुस्लिम समुदायमाथि सुरक्षाकर्मीबाटै आक्रमणको कारण दशौं हजार व्यक्ति राखिन राज्यभित्र पनि विस्थापित भएका छन् । विस्थापित यी व्यक्तिहरू पहाडी इलाकामा खाद्य पदार्थ, पानी, आवास र औषधि उपचारबिना नै बसेका छन् ।

गएको अगष्ट २५ तारिखदेखि उक्त विवाद सुरु भएको छ । सो विवादको कारण रोहिङ्गाले देश छोडेका छन् । जसको कारण म्यानमारमा ठूलो राजनीतिक तनाव पनि सुरु भएको छ ।

अहिलेसम्म यहाँबाट भागेर बंगलादेशसम्म पुग्ने

नागरिकको संख्या कम्तीमा पनि तीन लाख पुगेको छ । उनीहरूलाई त्यहाँ पनि खान र बस्नका लागि आधारभूत आवश्यकताको व्यवस्था नरहेको बताइन्छ ।

उता म्यानमार सरकारले भने उनीहरूमाथि त्यस्तो कुनै हिंसा नभएको दाबी गर्दै आएको छ । सरकारले सेनाले नै जनता लखेटेको भन्ने समाचारमा कुनै सत्यता नरहेको भन्दै देश छोडेर नभाग्न सबैसँग बारम्बार आग्रह पनि गर्दै आएको छ ।

म्यानमारका विदेशमन्त्री एवम् म्यानमार राज्यका राज्य सल्लाहकार आड सान सुकीले रोहिङ्गा समुदायका नागरिकमाथि यहाँको सरकारले ज्यादति गरेको भनी दुष्प्रचारमात्र गरिएको बताउँदै आउनुभएको छ ।

- एएफपी

नेमकिपाद्वारा.....

२०७४ को दफा ६० (९) र (१०) मा समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीको कूल सदर मतको एक दशमलव पाँच प्रतिशत वा सोभन्दा बढी मत प्राप्त गर्ने दलको तर्फबाट मात्र उम्मेदवार निर्वाचित हुने प्रावधान छ ।

त्यस्तै राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा ५२ मा प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा समानुपातिक निर्वाचनमा ३ (तीन) प्रतिशत मत र प्रत्यक्षमा एक सीट प्राप्त गर्ने दलले मात्र राष्ट्रिय दलको मान्यता प्राप्त गर्ने, स्थानीय तह निर्वाचन ऐन २०७३ को दफा २६ (६) मा राजनीतिक दलसम्बन्धी प्रचलित संघीय कानूनबमोजिम राष्ट्रिय दलको रूपमा मान्यता प्राप्त

गरेको दलको उम्मेदवारलाई मात्र सम्बन्धित दलको निर्वाचन चिन्ह वितरण गर्ने, राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दललाई मात्र स्थानीय तहमा दलको निर्वाचन चिन्ह वितरण गर्ने र यसरी वितरण गरिने चिन्ह तत्काल अघि भएको प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा समानुपातिक निर्वाचनतर्फ प्राप्त गरेको मत संख्याको आधारमा समावेश गरिने उल्लेख छ ।

संविधान दिवस.....

विभिन्न वेशभूषा भल्कने सांस्कृतिक प्रस्तुति प्रदर्शन गरिएको थियो । काठमाडौं र ललितपुर महानगरपालिका, भक्तपुर, मध्यपुर थिमि र कीर्तिपुर नगरपालिका तथा जिल्ला समन्वय

समिति भक्तपुरले विशेष सांस्कृतिक प्रस्तुति भाँकी प्रदर्शन गरेका थिए । सो अवसरमा राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्बाट उसु, तेकान्डो र मुवा फाइट तथा नेपाली सेनाको साँगीतिक समूहबाट नेपाली राष्ट्रिय गीतको धुन प्रस्तुत गरिएको थियो ।

मूल समारोहका अध्यक्ष तथा प्रधानमन्त्री देउवाको सम्बोधनपछि कार्यक्रम समापन भएको थियो । कावा प्रधानन्यायाधीश दीपकराज जोशी तथा मन्त्रिगण, सांसद, कूटनीतिक नियोगका प्रतिनिधि, राजनीतिक दलका नेता, प्राध्यापक, खेलाडी, नागरिक समाज, उद्योग व्यवसायी र सुरक्षाकर्मीको पनि सो अवसरमा सहभागिता थियो ।

नेपालीहरूको महान चाड विजया दशमी तथा शुभदीपावली २०७४

को पावन अवसरमा सम्पूर्ण ग्राहकवर्ग, विज्ञापनदाता, पाठक एवं

शुभचिन्तक दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति र

समृद्धिको हार्दिक मंगलमय शुभकमाना

वीर सहिदहरूको संस्मरणमा कीर्तिपुर, काठमाडौंबाट प्रकाशित

सहिद साप्ताहिक
Sahid Weekly

भाषा, साहित्य व संस्कृतिया सः

नेवाः एफ.एम १०६.६

NewaFM
106.6 MHz

नेवाः एफ.एम. १०६.६

न्यामासिमा, बःधवाखा, किपू-२
फोन ल्याः ४३३४२२२

निहचिचिचि (२४ सै घण्टा) न्यनादिसँ/न्यकादिसँ

नेवाः जुयागुया गौरव यानादिसँ

अनक मिडिया प्रा.लि.

न्यामासिमा, बःधवाखा, किपू-२
इमेलः ankmedia.newafm@gmail.com

घण्टाघर डोजो च्याम्पियन

काठमाडौं । बाह्रौँ उपत्यकाव्यापी कराते प्रतियोगितामा घण्टाघर शाखा डोजो च्याम्पियन बनेको छ ।

कमलपोखरीस्थित द रेयुकाइको भवनमा आज भएको प्रतियोगितामा ६ स्वर्ण, तीन रजत र ११ कास्यपदकका साथ घण्टाघर टिम च्याम्पियन बन्न सफल भएको हो ।

नेपाल सितोरियो कराते डो संघको आयोजनामा भएको उक्त प्रतियोगितामा चार स्वर्ण, तीन रजत र पाँच कास्यसाथ भक्तपुर डोजो दोस्रो भयो । तेस्रो स्थानमा चित्त बुझाएको आनन्दनगर डोजोले तीन स्वर्ण, तीन रजत र पाँच कास्यपदक हात पार्यो ।

प्रतियोगिताको पुरुषमा भक्तपुरका सुवास परियार र महिलामा घण्टाघरकी अनुपमा

बागचन्द उत्कृष्ट खेलाडी घोषित भए । सुवासले २५ केजी तथा अनुपमाले ३५ केजी तौल समूहमा स्वर्ण जितेका थिए ।

अनुपमासहित महिला ५५ केजीमा मिना गुरुङ तथा पुरुष एकल कातामा शिरीष श्रेष्ठ, ४० केजीमा मनीष मगर, ६० केजीमा विजय तामाङ्ग र खुला तौल समूहमा रोशन मगरले घण्टाघरलाई स्वर्ण दिलाए ।

विजेतालाई नेपाल कराते महासंघका अध्यक्ष दावा गुरुङ, आयोजक डोजो प्रमुख हरिबहादुर राउतलगायतले एक कार्यक्रमबीच पुरस्कार वितरण गर्नुभयो । प्रतियोगितामा काभ्रे र विभिन्न १६ डोजोका २७० खेलाडीले २० स्पर्धामा प्रतिस्पर्धा गरेका थिए ।

फोटोग्राफर पवन जोशी सम्मानित

काठमाडौं । फोटोग्राफर संघको नवौँ वार्षिक साधारण सभामा फोटोग्राफर पवन जोशी र टीकाराम राणामगरलाई भाद्र ३१ गते सम्मान गरियो ।

वरिष्ठ फोटोग्राफर मंगल कृष्ण श्रेष्ठले ४० वर्षदेखि ग्राफरमा अतुलनीय योगदानको

कदर गर्दै जोशीलाई दोसल्ला ओढाएर सम्मान गरेको थियो ।

संघका अध्यक्ष भवदेव मगरको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा बखत बहादुर चित्रकार, राजभाई सुवाल, रत्नमान आँशुले मन्तव्य राख्नुभएको थियो ।

जाखा:मा सजना स्टोर

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नपा वडा नं. ५ पाँगा जाखा:मा तेलको होलसेल र खुद्रा पसल सजना स्टोर खुलेको छ ।

श्री बालकुमारी तेल मिल संचालन गरी तोरीको तेलको होलसेल र खुद्रा व्यापार गर्दै आइरहनु भएका व्यापारीले नै अब सजना स्टोरको रूपमा संचालन ल्याएको हो ।

अमृत सोयाविन र सनफलावरको अधिकृत बिक्रेता रहेपनि यस स्टोरमा विभिन्न ब्राण्डका तेलहरु सुपथ मूल्यमा पाइने स्टोरका प्रबन्धक रामनाथ महर्जनले बताउनुभयो ।

स्टोरको उदघाटन रामनाथ र सजना महर्जनले विधिवत पूजा गरी आइतबार गरेको थियो ।

हरेक चाडपर्व एवम् सांस्कृतिक परम्पराहरु देशका राष्ट्रिय पहिचान हुन् । यस्ता कुराहरुको अन्त्य हुनु भनेको राष्ट्रिय पहिचान गुम्नु हो । राष्ट्रिय पहिचानको जगेर्नाका लागि पनि चाडपर्व एवं सांस्कृतिक परम्पराको प्रवर्द्धन र सम्बर्द्धन गर्नु हाम्रो नैतिक दायित्व हो ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

बिसिंने रोग अल्जाइमर्सबाट जोगिने कसरी ?

हरेक वर्ष जस्तै यो सेप्टेम्बरलाई पनि ‘अल्जाइमर्स डिजिज इन्टरनेशनल’ नामक अन्तर्राष्ट्रिय संगठनको पहलमा विश्वभर ‘अल्जाइमर्स महिना’का रूपमा मनाइँदैछ । यसै महिनाको २१ तारिखलाई ‘रिमेम्बर मी (मलाई सम्भ्र)’ भन्ने नाराका साथ ‘विश्व अल्जाइमर्स दिवश, २०१७’ मनाइयो ।

विकसित राष्ट्रमा ‘डिमेन्सिया (विस्मृति)’ को बारेमा विभिन्न खालका अध्ययन-अनुसन्धानका साथै नागरिक सचेतना भएपनि नेपालको परिवेशमा यो स्वास्थ्य समस्यालाई अझै गम्भीर रूपमा लिइएको पाइँदैन । फलस्वरूप यो समस्याको उचित निदान र उपचार पनि खासै भएको पाइँदैन । स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विविध सरोकारवाला निकायहरु एवं आम स्वास्थ्यकर्मीमा यो समस्याबारे यथार्थ जानकारीको अभाव रहेको प्रस्ट रूपमा देख्न सकिन्छ ।

के हो डिमेन्सिया (विस्मृति) र अल्जाइमर्स रोग ?

मानव मस्तिष्कका विविध कार्यक्षमता हुन्छन् । स्मिभ्न सक्ने क्षमता, सोच्ने, तर्क-वितर्क गर्ने, राय दिने, गणितका समस्या समाधान गर्ने, सामाजिक परिवेशको हिसाबले आफूलाई प्रस्तुत गर्ने, दिशा-पिसाबमा आवश्यक नियन्त्रण गरी उपयुक्त स्थानमा मात्र गर्ने आदि । कुनै पनि कारणवश मस्तिष्कको स्मिभ्नने क्षमताका साथै अन्य कुनै कार्यक्षमतामा विस्तारै कमजोरी आई दैनिक क्रियाकलापमा असर पर्नुलाई ‘विस्मृति’ भनिन्छ । विस्मृतिका विविध कारणमध्ये प्रमुख कारण ‘अल्जाइमर्स’ हो । अध्ययनहरू अनुसार प्रति १ सय जना विस्मृतिका बिरामीमध्ये दुई तिहाई बिरामीमा ‘अल्जाइमर्स’ रोग देखिन्छ ।

तथ्याङ्कले के भन्छ ?

यो रोग विशेषगरी ज्येष्ठ नागरिकहरूमा देखिने स्वास्थ्य समस्या हो । अन्तर्राष्ट्रिय आँकडा अनुसार ६५ वर्षभन्दा कम उमेर समूहका ४ प्रतिशतलाई यो रोग देखिन्छ । ६५ देखि ७५ वर्ष उमेर समूहका १५ प्रतिशत र ७५ देखि ८५ वर्ष उमेर समूहका ४४ प्रतिशतमा अल्जाइमर्स देखिन्छ । सरसर्ती हेर्दा अल्जाइमर्स रोग निदान भएका मध्ये ८२ प्रतिशत जति बिरामी ७५ वर्षभन्दा बढी उमेर समूहमा पर्छन् ।

हाम्रो देशको परिप्रेक्षमा हालसम्म अल्जाइमर्सका बिरामीको यकिन तथ्याङ्क नभए पनि ‘अल्जाइमर्स डिजिज इन्टरनेसनल’को प्रक्षेपण अनुसार सन् २०१५ मा यस रोगबाट पीडितको संख्या ७८ हजार छ । यो संख्या बढेर सन् २०३० मा १ लाख ३४ हजार र सन् २०५० सम्ममा २ लाख ८५ हजार पुग्ने अनुमान गरिएको छ ।

अल्जाइमर्स रोगको कारण
अल्जाइमर्स रोग विशेषगरी ज्येष्ठ नागरिकमा लाग्ने रोग भए पनि यसको यकिन कारण अहिले सम्म पत्ता लगाउन सकिएको छैन । यस रोगको कारणका सम्बन्धमा विभिन्न सिद्धान्त प्रतिपादित भएका छन् र केही अनुसन्धानकै दायरामा छन् । मस्तिष्कको स्नायु-तन्त्रसँग सम्बन्धित कोषिकाहरूमा बढ्दो उमेरसँगै आउने खराबी (न्युरो

डिजेनेरेसन) ले यो रोग लाग्ने मानिन्छ ।

विभिन्न अध्ययन-अनुसन्धानले देखाए अनुसार बुढ्यौली, आनुवांशिकता, अधिक मोटोपना, मधुमेह, उच्च-रक्तचाप, ‘मेटाबोलिक सिन्ड्रोम’, रगतमा अधिक चिल्लो पना (डिसिलिपिडेमिया), डाउन सिन्ड्रोम, मस्तिष्क सम्बन्धी चोटपटक जस्ता विभिन्न स्वास्थ्य समस्याले कुनै पनि व्यक्तिमा अल्जाइमर्स रोग लाग्ने जोखिमलाई बढाइरहेका हुन्छन् ।

लक्षण

यो रोगका निम्नलिखित तीन अवस्था र सोही अनुसारका लक्षणहरू हुन्छन् ।

(क) कम कडा अवस्था (माइल्ड स्टेज)

- स्मरण शक्तिमा क्रमिक रूपमा गिरावट देखिँदै जानु ।
- पूर्वजानकारी भएका व्यक्ति र नातागोता एवं ठाउँहरूलाई चिन्नमा समस्या हुनु ।

- साविकका कामहरू गर्न आवश्यकता भन्दा धेरै समय लिनु ।
- गरिरहेको कारोबार र व्यवसाय गर्नमा समस्या हुनु ।
- क्रमिक रूपमा गलत किसिमका निर्णयहरु गर्दै जानु ।
- व्यवहार र व्यक्तित्वमा क्रमिक रूपमा परिवर्तन हुँदै जानु ।

(ख) अलि कडा अवस्था (मोडरेट स्टेज)

- माथि उल्लेखित समस्याहरू, क्रमिक रूपमा बढ्दै जानु ।
- परिवारभित्रैका सदस्यलाई पनि चिन्नमा समस्या हुनु ।
- पढाइ र लेखाइ र गणितमा समस्या देखिँदै जानु ।
- नयाँ विषय तथा कार्यहरू सिक्नमा समस्या हुनु ।
- साविकको घरको बाटो बिराउनु र हराउनु ।

- एउटै कुरा र काम अनावश्यक रूपमा दोहोर्‍याइरहनु ।

- अधिक र अनावश्यक शंका गर्नु, नभएको कुरा देख्नु र सुन्नु, अधिक डराउनु, अधिक आवेशमा आउनु आदि ।

- सामाजिक रूपमा आपत्तिजनक काम र व्यवहार र भाषा प्रयोग गर्नु ।

(ग) अति कडा अवस्था (सिभियर स्टेज)

- माथि उल्लेखित लक्षणहरू क्रमिक रूपले अरु बल्लिँदै जानु ।
- खाना खान र चपाउन र निल्नमा क्रमिक रूपमा समस्या आई सर्केर हुने न्युमोनिया (एस्पिरेसन न्युमोनिया) बाट बिरामी बारम्बार पीडित भइरहनु ।

- तौल घट्दै जानु, आलस्य र निद्रा बढ्दै जानु ।

- दिसा र पिसाबमा नियन्त्रण हराउँदै जानु, कपडा र बिस्तारामै हुनु ।

- बोल्नमा पनि समस्या बढ्दै गई अस्पष्ट रूपमा आवाज निकाल्नु ।
- बिस्तारामा सीमित भई, सो सम्बन्धी जटिलताहरू बढ्दै जानु ।

निदान

यसको निदान विशेषज्ञ चिकित्सकले बिरामी र बिरामीका नजिकका आफन्तजनसँग सोधेर लक्षण पत्ता लगाउँछन् र त्यही आधारमा उपचारमा गर्छन् ।

अल्जाइमर्स बाहेक विस्मृतिका अन्य कारणहरू पनि हुने हुँदा रगतसँग सम्बन्धित केही र आवश्यक लागेको खण्डमा

मस्तिष्कको पानी (सी.एस.एफ.)को जाँच पनि गर्नुपर्ने हुनसक्छ । त्यसैगरी मस्तिष्कको सी.टी.स्क्यान, एम.आर.आई. जस्ता जाँचहरू पनि गर्नुपर्ने हुन सक्छ । किनभने अल्जाइमर्स रोगसँग मेल खाने अन्य विस्मृतिसँग सम्बन्धित कारणहरूको पनि समयमै निदान हुन सकोस् ।

यी बाहेक यस रोगको भरपर्दो निदानका लागि गर्न सकिने विविध खालका जाँचहरू हालसम्म अनुसन्धानकै क्रममा छन् ।

उपचार

दुःखको कुरा के छ भने, हालसम्म उपलब्ध उपचार पद्धति र औषधीले यो रोगलाई पूर्ण रूपमा निको पार्न चाहिँ सकिँदैन । केवल रोग एक अवस्थदेखि अर्को अवस्थामा बल्लिँदै जाने गतिलाई कम गर्न मात्र सकिन्छ । विविध सम्भाव्य औषधीहरू अनुसन्धानको दायरामा छन् र केही आशालाग्द नतिजाहरू पनि आउने क्रममै छन् ।

हालसम्म यो रोगको उपचारमा प्रयोग हुने औषधिहरु ‘कोलिनइस्टेरेज इन्हिबिटर्स’ र ‘एन.एम.डी.ए. एन्टागोनिष्ट’ गरी दुई समूहमा पर्दछन् । व्यवहारजन्य समस्याका कारण यस रोगका बिरामीहरूको उपचार अझै बढी जटिल हुने गर्दछ । उपलब्ध विभिन्न औषधिको सहयोगमा यस्ता व्यवहार जन्य समस्याहरूलाई समयमै नियन्त्रण गर्न सकिन्छ ।

यस रोगको समयमै निदान गर्न सकियो भने हाल उपलब्ध उपचार पद्धतिले बिरामीलाई लामो समयसम्म बिना कुनै जटिलता बचाइ राख्न सकिन्छ । उचित औषधी-उपचार, नियमित रूपमा विशेषज्ञसँग परामर्श र उचित स्याहार-सुसारको प्रबन्धबाट यो रोग निदान भएपश्चात दुई दशकभन्दा बढी बिरामी बाँचेका उदाहरण पनि छन् । त्यसको विपरीत उचित स्वास्थ्योपचार र स्याहार-सुसारको अभावमा दुई वर्ष पनि नपुग्दै बिरामीले मृत्युवरण गर्न पुगेका पनि छन् । यस रोगमा बिरामीको मृत्युको प्रमुख कारण खाना र पानी सर्केर हुने फोक्सोको संक्रमण ‘एस्पिरेसन न्युमोनिया’ नै हो ।

पारिवारिक एवं सामाजिक प्रभाव

अल्जाइमर्स रोगको बारेमा छलफल गर्दा, यो रोगले पार्ने पारिवारिक एवं सामाजिक प्रभावलाई आँखा चिम्लिनु प्रत्युत्पादक हुन सक्दछ । यो रोग दीर्घकालीन प्रकृतिको हुने र रोग बल्लिँदै जाँदा बिरामी दैनिक जीवनका सामान्य कामकुरामा पनि पारिवारिक सदस्यहरूमा पूर्ण रूपमा निर्भर हुने हुँदा यसले परिवारमा नकारात्मक प्रभाव पार्ने सम्भावना रहन्छ । यो रोगले बिरामीको प्राथमिक स्याहारकर्ता (प्राइमरी केयरगिभर)लाई ‘डिप्रेसन’ जस्तो घातक मानसिक समस्यातर्फ धकेल्दै जाने जोखिम बढी हुन्छ ।

स्मरणशक्तिको क्षयीकरणसँगै देखिने मानसिक समस्याका कारण बिरामीले सामाजिक रूपमा आपत्तिजनक मानिने व्यवहार गर्ने र कुनै-कुनै अवस्थामा यौनजन्य अपराधिक क्रियाकलापमा समेत संलग्न हुने जोखिम रहन्छ । त्यसको परिणामस्वरूप परिवारभित्रै र

- डा. रमेश कंडेल

समाजभित्र पनि बिग्रने अवस्था आउन सक्ने सम्भावना पनि रहन्छ ।

तसर्थ यो रोगको उपचार गर्ने क्रममा बिरामी मात्र होइन, बिरामीको पारिवारिक वातावरण र सदस्यहरूको शारिरिक एवं मानसिक स्वास्थ्यको पनि ध्यान गर्नु अत्यन्तै आवश्यक रहन्छ ।

राज्यस्तरमा पहल

अल्जाइमर्स रोगप्रति बढ्दो सचेतनासँगै र यस सम्बन्धमा काम गर्ने विभिन्न सामाजिक संघसंस्थाहरूको पहलमा राज्यले अल्जाइमर्स रोगबाट पीडितहरूको औषधि उपचारको लागि रु. १ लाख प्रति बिरामी सहयोग गर्ने नीति लिएको छ । विशेषज्ञ चिकित्सकको सिफारिसमा यो रोग निदान भएपश्चात केही औपचारिक प्रक्रिया पूरा गरी नेपाल सरकारबाट तोकिएका ‘पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, पाटन अस्पताल’ लगायतका अन्य सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट यो सहूलियत लिन सकिन्छ ।

एउटा तहसम्म सामान्य काम र कुराहरू बिर्सनु बुढ्यौलीकै उपज हुन सक्ने भएता पनि माथि उल्लेखित लक्षणहरू क्रमिक रूपमा देखिँदै गएका छन् भने ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई अल्जाइमर्स रोग लाग्ने सम्भावना बढी हुन्छ । बेलैमा विशेषज्ञ चिकित्सकसँग परामर्श गराई हाल उपलब्ध औषधि-उपचार सुरु गरिएको खण्डमा यो रोग बल्लिँदो गति र यससँग सम्बन्धित जटिलताहरूलाई पनि नियन्त्रणमा राख्न सकिन्छ र यसबाट स्याहारकर्ताहरूमा देखिन सक्ने शारीरिक, मानसिक पीडा एवं आर्थिक समस्याहरूको पनि न्युनिकरण गर्न सकिन्छ । व्यक्तिगत, पारिवारिक, सामाजिक एवं राज्यकै तहबाट अल्जाइमर्स रोगका बिरामीहरूले सम्मानजनक जीवन जीउन पाउने वातावरण निर्माणका लागि पहल गर्नुपर्छ ।

पाटन अस्पतालमा कार्यरत डा. कंडेल बृद्धबृद्धा रोग विशेषज्ञ हुन् ।

- स्वास्थ्य खबरपत्रिका

ग्यारेन्टी उपचार

नशा च्यापिएको घुँडाको दुखाई

आश्चर्यजनक रूपमा ग्यारेन्टी निको पार्ने

- ♦ जाँड-रक्सीको कुलन ग्यारेन्टी छुटाउने
- ♦ मुख नबारीकन सुगर कन्ट्रोल गर्न
- ♦ महिला/पुरुषको यौन पावर बढाउन
- ♦ पेटको दाग अनुहारको घाँघापोतो हटाउन
- ♦ भुँडी घटाउन/शरीरको तौल बढाउन
- ♦ स्तन घटाउन, बढाउन/टाईट पार्न

फिटनेस प्वाइन्ट ट्रेडिङ्ग

दुरसंचारको गेटसँगै
फोन नं. ४३३६७०१
९८०३५०२२५९, ९८४९९८१९७६
Free Home Delivery
Not For Medicinal Use